

היבטים לשוניים בפרשת נח עה

דקדוקי קריאה והדרכה לקורא בפרשת נח ובהפטרות שבת ראש-חודש ובראשון של לך-לך

ו ט	ו הַתְּהִלָּה-נָח: געיה בה"א הראשונה
ו יג	ו יג וְהִנֵּנִי: נו"ן ראשונה בשווא נח על אף הקושי, כן הדבר גם בפס' יז
ו טז	ו טז אָמַר: האל"ף בפתח והמ"ם אחריה בדגש חזק ¹ . מְלַמֵּעָלָה: למ"ד ראשונה אינה דגושה והיא בשווא נח, וכן בכל המקרא. תַּחְתָּיִם: התי"ו השנייה בחירק חסר ואחריה יו"ד, מנוקדת אף היא בחירק ² ובדגש חזק. דומה הדבר בתיבה הבאה שְׁנַיִם
ו יז	ו יז רוּחַ חַיִּים: יש להקפיד על הפרדת התיבות, כן הדבר גם בהמשך
ו כ	ו כ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלַי לְהַחְיֹת: ישנם קוראים המבלבלים מקרא זה לבין קודמו שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל-הַתֵּבָה לְהַחְיֹת אֹתָם ³ ומוסיפים אחריו את התיבה 'איתך' הבאה בקטע הראשון בלבד
ו כא	ו כא לְאַכְלָה: האל"ף בקמץ קטן
ז ב	ז ב תִּקַּח-לֶךְ: געיה בתי"ו
ז ד	ז ד אֶת-כָּל-הַיְּקוּם: היר"ד בשווא נח
ז ז	ז ז וַיָּבֵא נֹחַ: טעם נסוג אחור ליר"ד, אין להשגיח בספרים (קורן ביניהם) המטעימים מלרע
ז יא	ז יא כָּל-מַעֲיָנָת: שני שוואים רצופים, העי"ן בשווא נח והיר"ד אחריה בשווא נע, כן הדבר גם בהמשך ח ב
ז יד	ז יד כָּל צֶפֶר כָּל-כָּנָף: טעם טפחא בתיבת כָּל
ז יז	ז יז וַתָּרֶם: הר"ש בקמץ קטן
ז יט	ז יט גָּבְרוּ: הטעמה משנית של מרכא בגימ"ל
ז כב	ז כב בַּחֲרָבָה: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע
ז כג	ז כג וַיָּמָח: הטעם ביר"ד והמ"ם אינה דגושה ³ . אֶת-כָּל-הַיְּקוּם אֲשֶׁר שני לגרמיה מתרדפים (רצופים); וַיִּמָּחוּ: במלרע והמ"ם דגושה. וַיִּשְׁאַר: במלעיל
ח א	ח א וַיִּשְׁכְּבוּ: שיי"ן ימנית בחולם והכ"ף אחריה דגושה
ח ד	ח ד וַתֵּנַח: הטעם בתי"ו
ח ז	ח ז וַיִּשְׁלַח אֶת-הָעֶרֶב: מלשון 'לשלח' וכן ח וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה כן גם בפסוק יב וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה ובדומה בפסוק י וַיִּסֹּף שֶׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה אך בהמשך ט וַיִּשְׁלַח יָדוֹ, מלשון 'לשלוח'
ח י	ח י שֶׁלַח: השי"ן בפתח והלמ"ד דגושה, אין כאן לשון עבר
ח יב	ח יב וַיִּיחַל: יר"ד ראשונה דגושה בחירק חסר, יר"ד שנייה דגושה אף היא ובקמץ
ח יג	ח יג תָּרְבוּ: החי"ת בקמץ רחב והרי"ש אחריה בשווא נע, כן הדבר גם בהמשך הפסוק
ח יז	ח יז בַּעֲוֹף וּבְבִהֶמָּה וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ: שני תביר רצופים

¹ כן הדבר בכל המקרא, בשונה מאָמַר במשמעות של שפחה עיין רש"י שמות ב ה.

² החירק ביר"ד הוא חירק מלא תנועה גדולה. כתיב מלא וחסר מקראי אינו קובע את המבנה הדקדוקי

³ הקורא מלרע ומ"ם דגושה – עובר לבנין נפעל

ח	יח וַיֵּצֵא-נָח: תיבה אחת, בִּירָד מאִילָא ⁴ כטעם משנה
ח	יט כָּל רוֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ: טעם טפחא בתיבת כָּל
ח	כא לֹא-אָסַף: מילים מוקפות, הלמ"ד בגעיא לא בטעם מונח
ט	ט הַנִּנִּי: נר"ן ראשונה, על אף הקושי, בשווא נח
ט	יג בָּעֵנָן: העמדה קלה בבִּי"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע וכן הדבר גם בהמשך הפרק
ט	יד בָּעֵנָי: נר"ן ראשונה בשווא נע
ט	כד וַיִּיקֶץ: במלעיל. אֲשֶׁר-עָשָׂה לוֹ: טעם נסוג אחור לעי"ן
ט	כו אֱלֹהֵי שָׁם: טעם נסוג אחור ללמ"ד
ט	כט וַיְהִי: כך הוא הנוסח בכל ספרי תימן, בספרים האשכנזים והספרדים וַיְהִי. נראה כי נוסח תימן הוא הנכון אך יש לקרוא לפי מה שכתוב בספר התורה ממנו קוראים ⁵
י	ג וַתִּגְרַמָּה: במלרע
י	ז כֹּושׁ: בזקף לא ברביעי. וַיִּדְּן: על אף הקושי, הדל"ת הראשונה בשווא נח
י	י וַכִּלְנָה: נר"ן בצירי
י	יא נִינְוָה: הנר"ן השניה בשוא נע וכן הדבר בהמשך
י	יב וְאֶת-רָסֹן: זקף קטן, כך היא ההטעמה לפי ברויאר ותוכנת הכתר וכן צריכים לקרוא
י	יז הַעֲרָקִי: ה"א בפתח, לא בקמץ
י	יט וַצְבִּים: יש לקרוא את היר"ד בחירק: ..ים ולא ...אים
י	כא אַחֵי יִפֶּת הַגָּדוֹל: הטפחא (טרחא) במילה אַחֵי
י	כה יִקְטֹן: היר"ד בקמץ קטן
י	לב וַמֵּאלֹהֶ: בגרש, כן הדבר לפי ברויאר, תורה קדומה ואחרים וזהו הנוסח הנכון
יא	ב וַיְהִי בִּנְסֻעָם מִקֵּדֶם: טעם טפחא בתיבת וַיְהִי. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: טעם נסוג אחור ליר"ד וכן בפסוק לא
יא	ג לְאַבְנֵן: האל"ף בקמץ
יא	ד וַנַּעֲשֶׂה-לָנוּ: העמדה קלה בנר"ן בגלל הגעיה שם
יא	ז וַנִּבְלָה: הנר"ן איננה בקמץ חטוף (הנקרא כחולם) אלא בקמץ רחב רגיל והבִּי"ת בשוא נע
	הערה: יש לשים לב להבדלי ההטעמה בפסוקים הבאים. הראשון ברשימה וַאֲרַפְכְּשָׁד חֵי מוֹטַעַם בִּזְקָף וַיְחִי אֲרַפְכְּשָׁד ברביעי; וַשִּׁלַּח חֵי בְטִיפְחָא וַיְחִי-שִׁלַּח ברביעי; וַיְחִי-עֶבֶר בִּזְקָף וַיְחִי-עֶבֶר ברביעי; וַיְחִי-פֶלֶג בְּטִיפְחָא וַיְחִי-פֶלֶג ברביעי; וַיְחִי רָעוּ בִּזְקָף וַיְחִי רָעוּ ברביעי; וַיְחִי שָׂרוּג בְּטִיפְחָא וַיְחִי שָׂרוּג ברביעי; וַיְחִי נַחֲזֹר זָקָף וַיְחִי נַחֲזֹר רביעי. ככלל השני ברביעי.
	יא כח מוֹלֶדֶתוֹ: הדל"ת בשוא נח, אין לקרואה בסגול
	הפסרת שבת ראש חודש

⁴ וַיֵּצֵא-נָח הטעם במילה וַיֵּצֵא אינו טפחא (טרחא) אלא מאִילָא והוא טעם מחבר בניגוד לטפחא
⁵ יש לדון אם הקורא קרא וַיְחִי בספר תורה אשכנזי. לדעת קסת הסופר מחזירים אותו, אבל נראה שלא היה פוסק כך
לוא ידע שכן הוא בכתר ארם צובא, ושיש עדות בישראל נוהגות כן לכתוב וַיְחִי.

ג	עָרַף פֶּלֶב: טעם נסוג אחור לעי"ן. מְבַרֵךְ: טעם נסוג אחור לבי"ת
ח	הַיּוֹחֵל: ה"א השאלה מנוקדת בחטף וטעם נסוג אחור ליו"ד. אֶם-יּוֹלֵד-גֹּי: יו"ד בחירק קטן, וא"ו בדגש חזק, קמוצה ומוטעמת מדין נסוג אחור ⁶
יא	מִזִּז: להיזהר לא לקרוא מזיו
יב	הַנִּי: נר"ן ראשונה, על אף הקושי, בשווא נח. תִּשְׁעָשְׁעוּ: שתי השינוי"ן בקמץ רחב
	יד וְעַם: במלרע
	טז וְרָבוּ: הטעם בבי"ת מלרע.
	יז וְהַמְטָה־רִים: המ"ם בחירק ולא בשווא ⁷
	יח בָּאָה: במלרע
	יט מְשַׁכֵּי קֶשֶׁת: טעם נסוג אחור למ"ם ושי"ן בשווא נע
	כא לְלוֹיִם: הלמ"ד רפויה ללא דגש ובשווא נח
	ראשון של לך:
יב א	וּמְמֹלְדָתָךְ: הדלי"ת בשווא נח והתי"ו בשווא נע ⁸ . אֲרֵאָךְ: כ"ף סופית דגושה
יב ב	וְאַעֲשֶׂךָ: העמדה קלה באל"ף למנוע הבלעת העי"ן. וְאַבְרָכָךְ: כ"ף ראשונה בשווא נח למרות הקושי. וְהָיָה: הה"א השואית נקראת בשווא נח כמו מפיק ה"א.
יב ג	וְאַבְרָכָה מְבַרְכֶיךָ: בשתי התיבות הרי"ש בשווא נע ולא בחטף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים. כָּל מְשַׁפַּחַת הָאֲדָמָה: טעם טפחא בתיבת כָּל
יב ה	אֲשֶׁר רָכְשָׁו: להיזהר מהבלעת אות.
יב ח	וַיַּעֲתֶק העי"ן בשווא נח והתי"ו בדגש. וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה': טעם טפחא בתיבת וַיִּקְרָא בניגוד למקרא הדומה בפרשת כי-תישא (שמות לד ה)
יב יב	יָחִי: במלרע
יב יג	אֲחֵתִי אֵת: טעם נסוג אחור לחי"ת. יֵיטֵב-לִי: געיה ביו"ד הראשונה

אוריאל. מערכי לב: אני רוצה לשאול אותך שאלה על [הדרשה שלך לשבת פרשת וארא - הפרשה המהפכנית](#).

מענה לשון: בשמחה! שאל ונען!

מערכי לב: הסברת שחשוב להקפיד על הניקוד הנכון של ו' השימוש, כי לפעמים שינוי הניקוד משנה גם את המשמעות ("וַיִּלֶךְ" = והוא הלך בעבר, לעומת: "וַיֵּלֶךְ" = והוא ילך בעתיד).

מענה לשון: אמת ויציב!

מערכי לב: בדיוק על זה רציתי לשאול!

למה יש ניקוד שונה לו' החיבור בברכת "אֵמֶת וַיֵּצִיב": הניקוד הוא "ן-י" (בשווא) ברוב הפעמים, חוץ משני ווי"ם (בשורק): "וַיִּמְתְּקֶן וַיִּמְקְבֵּל".

⁶ הלמ"ד שמרה על הצירי, אבל יש בה געיא, וכן שני הנסוגים בפס' ג.

⁷ בניין התפעל

⁸ יש קוראים שמתקשים לקרוא דלי"ת בשווא נח לפני תי"ו ולכן הדלי"ת נשמעת אצלם כמו בסגול; ולעומת זאת קוראים את התי"ו בשווא נח...

מענה לשון: זו שאלה בסיסית כל כך עד שהרב יאיר חיים [בכרך](#) בשו"ת חוות יאיר (סימן ככד) מביא אותה כדוגמה לשאלה שכל רב מוכרח לדעת:

"ואיך לא יבוש מי ששנה ולמד ולימד עד שהגיע להוראה יורה ידיו, אם ישאלנו בסידור תפילה למה נשתנו נקודות ווין... ויאלם ויסתגר"

מערכי לב: הריני בוש ונכלם שלא למדתי זאת עד עתה! אז למה באמת "נשתנו נקודות ווין?"

מענה לשון: בכל פעם שתבוא ו' השימוש בצמוד לאות ו' (כגון במסכת תמורה פרק ה משנה ג: "היא שְלָמִים, וְנִלְדָה עוֹלָה"), אין אנו מבטאים ו' עיצורית, אלא מבטאים "או-" (כלומר, "מגניבים" א' עיצורית שרוקה).

כך גם לפני כל "עיצור שפתי": לפני ב' (כמו בעשרת הדברות: "לֹא־תַעֲשֶׂה כְלִמְלָאָה אֹתָהּ וּבְנֶד־וּבְתָד" וכמו בפרשת כי תבוא: "וּבְנִיתָ שָׁם מִזְבֵּחַ"), לפני פ' (כמו בראש פרשת מקץ: "וּפְרָעָה חֶלֶם", וכן בבראשית כח, יד: "וּפְרָצְתָּ"), וכך לפני מ' (כמו בהלל: "עֲזָרָם וּמַגֵּנָם הוּא", וכן בנחמת ישעיהו כה, ח: "בְּלַע הַמָּוֶת לְנֶצַח וּמָחָה אֶדְנִי יְקוֹק דְּמָעָה מֵעַל כְּלִפְנֵימִים"). אין זה משנה אם ו' השימוש היא ו' החיבור (הדוגמאות הראשונות כאן) או ו' ההיפוך שהופכת פעלי עבר לעתיד (הדוגמאות השניות). כזכור, בפעלי עתיד המהופכים לעבר יש לבטא את הו' בתנועת a (פתח ודגש באות שאחריה, בד"כ).

מערכי לב: עכשיו אני מבין את פשר הניקוד של "וּמָתְקֶן וּמְקַבֵּל". אך מה ההסבר לשינוי הניקוד ב"ישתבח": "שִׁיר וּשְׁבָחָה, הִלֵּל וְזַמְרָה, עֲזֹ וּמְשִׁלָּה, נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת, קִדְשָׁה וּמְלָכוּת"? הרי כאן מנוקדת ו' השימוש ארבע פעמים בשורק (ונקראת "או-") גם שלא לפני העיצורים בומ"פ השפתיים!

מענה לשון: נכון, ניקוד זה בא במקום שהיה אמור להיות רצף של שני שוואים נעים (וּשְׁבָחָה, וּגְבוּרָה), וכמוזכר בתשובת חוות יאיר הנ"ל: "שקושי שני שוו"אין רצופין גרמו זה".

מערכי לב: בדוגמאות "שִׁיר וּשְׁבָחָה", "גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה" מדובר בו' החיבור. האם תוכל להדגים ניקוד זה לפני אות שוואית גם כשו' השימוש היא ו' ההיפוך?

מענה לשון: בוודאי, הנה שתי דוגמאות של ו' ההופכת פעלי עבר לעתיד מתוך קריאת שמע: "וּקְשָׁרְתָם, וּכְתַבְתָּם".

מערכי לב: אגב, האם השווא לאחר ו' שימוש היא שווא נע או נח?

מענה לשון: אכן, שאלת חכם! בדרך כלל יש "להניח" שווא זה (=לבטאו כשווא נח). ע"ע במאמר [חמרות, הידורים ושיבושים בלשון העברית: על תיקוני שגיאות ועל שגיאות מתקנים](#), בעמוד 285 סעיף ג.

במוצאי השבת הבאה פנה שוב מערכי לב ושאל: שמת' לב בליל שבת שבברכת מעין שבע אמרנו "לִפְנֵינוּ נַעֲבֹד בִּירְאָה וְנִפְחַד", ולא "וּפְחַד", אע"פ שו' השימוש כאן לפני אותיות בומ"פ! למה היא מנוקדת בקמץ, ולא בשורק, כפי שאמרת?

מענה לשון: חכה רגע. נדליק את המחשב ונחפש איך מנוקד "וּפְחַד" בתנ"ך...

מערכי לב: הנה, יש בדומה לברכת מעין שבע כבר בשירת הים: "תִּפְלֵ עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וְנִפְחַד" (שמות טו, טז).

מענה לשון: ומצד שני, בסוף פרשת ויצא (לא, מב) אומר יעקב ללבן: "לֹאֵלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְיִצְחָק..."

ויש גם ו' ההיפוך בשורק: "אֲזַ תִּרְאִי וְנִהְיֶה וּפְחַד וְרָחֵב לְבַבְךָ" (ישעיה ס, ה).

מערכי לב: אז מה קורה פה? האם יש לך הסבר?

מענה לשון: הניקוד המקורי של ו' השימוש (וכן של אותיות שימוש נוספות, כמו ל') היה כנראה קמץ, ולא שווא.

ניקוד זה שרד לפעמים, כמו בפסוק זה: "עָבְרוּ וְשׁוּבוּ מִשְׁעַר לְשַׁעַר בְּמַחְנֶה" (שמות לב, כז)

מערכי לב: אז למה הניקוד הרגיל הוא שווא?

מענה לשון: בדרך כלל, ההטעמה במילה איננה בראש המילה אלא מרוחקת מעט או הרבה מאות השימוש, ולכן מתקצר הקמץ ונחטף ובא שווא במקומו: למשל, *וְאָכַל הופך ל: "וְאָכַל".

אך במקרים שההטעמה בראש המילה בצמוד לאות השימוש, נשמרת התנועה, ולכן פעמים רבות מנוקדת אות השימוש בקמץ.

מערכי לב: האם יש מן הקדמונים שמזכיר חידוש זה?

מענה לשון: בהחלט. כ"כ הרד"ק (בספר מכלול, כאן): "כשהמלה מלרע לא תבוא עליהם וי"ו קמוצה לרוב המשכת התנועות".

מערכי לב: תוכל לתת דוגמה מוחשית לכך? לא הבנתי לגמרי את ההסבר התאורטי.

מענה לשון: צודק. הנה בפרשת בראשית ג, כב נאמר: "וַעֲתָהּ | פֶּן־יִשְׁלַח יְדוֹ וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וַחֵי לְעֹלָם".

ראה כיצד מנוקדת ו' ההיפוך לפני הפעלים: כשהטעם מרוחק - שווא, כמו "וְלָקַח וְאָכַל", אך לפני הברה מוטעמת - קמץ: "וַחֵי".

והנה דוגמה של ו' החיבור מאותו פרק: "וַיֵּץ הַדֶּעַת טוֹב וָרָע" - "ורע" בקמץ כי הטעם ב"רע".

מערכי לב: אבל בדוגמה זו קשה: למה "וַיֵּץ" בשווא ולא בקמץ?! הרי הטעם בראש המילה "וַיֵּץ"!

מענה לשון: אתה צודק. אין זה כלל מוחלט, אבל אנו רואים שיש בלשון המקרא נטייה להעדיף לנקד את הו' בקמץ כשהיא באה לפני הברה המוטעמת בטעם מפסיק משמעותי. במקרה זה, על אף שהטעם הוא טעם מפסיק (זקף), אין די בכך, כי יש כאן צירוף מילים שיש לחברן: "וַיֵּץ-הַדֶּעַת" או "וַיֵּץ-הַדֶּעַת טוֹב וָרָע".

השווה לדברי הימים א פרק כב פסוק טו, שם אכן מנוקד "וַיֵּץ": "עֲשֵׂי מְלָאכָה חֲצָבִים וְחָרְשֵׁי אֲבֹן וַיֵּץ".

מערכי לב: מעניין מאוד. לי זכור שהמורה ללשון הזכיר פעם שניקוד ו' החיבור בקמץ הוא רק בצירופי מילים, כמו "בית גן", "בשר דם", "קל חומר", "כפתור פרח", "יום לילה".

מענה לשון: אכן, בכל הצירופים שהזכרת באה ו' לפני הברה מוטעמת, ולכן אין זה סותר את הכלל שאמרתי.

אך יש כמה פירוכות לכלל המפורסם שזכור לך: הנה כמה דוגמאות של ו' השימוש קמוצה שלא ב"צירופי מילים":

1. "וּבְנֵי יִצְחָק קָרַח וְנִפְגַּ וְזָכְרִי" (שמות ו, כא)

2. "כִּי כָל־יָמָיו מִכְאָבִים; וְכַעַס - עֲנִיָּו" (קהלת ב, כג). אין כאן צירוף מילים, אך יש כאן ו' קמוצה לפני הברה מוטעמת (השווה: "וְכַעַס הַרְבֵּה" בקהלת ה, טז, שהוא פֶּעַל וההטעמה מלרע).

3. "הֲלֹא כְּתִבְתִּי לָךְ [כתיב: שלשום] שְׁלִישִׁים בְּמוֹעֶצַת וְדַעַת" (משלי כב, כ)
מערכי לב: אז, איך נסכם?
מענה לשון: נסכם כך:

הניקוד של ו' השימוש	באיזה מקרה?	דוגמאות
ך	התנועה המקורית (a) שרדה לעתים רחוקות, אך רק בהתקיים שני תנאים: א. לפני הברה המוטעמת ב. בטעם מפסיק	הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֹךְ: מִה־לִּי וְלֹךְ "עַד כָּל־יָמֵי הָאָרֶץ זָרַע וְקָצִיר וְקָר וְחָם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ, "ולאו דווקא "צירופי מילים", כמוכח מכאן: "וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נָחַת וְזָרַח שָׁמָּה וּמִזָּה"
ך	כשהטעם במילה איננו מפסיק	"וְקָר...וְקִיץ...וַיּוֹם" וְלֹדְ-לָךְ אֶל־אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְעַתָּה שׁוּב וְלֹךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹךְ אֲגִיד:
	כשההטעמה איננה בראש המילה	כמו: "זָרַע וְקָצִיר"
ך (= "או")	לפני האותיות בומ"פ (העיצורים השפתיים)	כמו: וּמִזָּה
	לפני אות המנוקדת בשווא (חוץ מהאות י')	כמו במספרים: ...וּשְׁתִּים; ...וּשְׁמֹנֶה; ...וּשְׁלֹשִׁים

מערכי לב: יישר כח! אז עכשיו אני מתחיל להבין למה יש מחלוקת בניקוד האות ו' ב"הושענות": יש אומרים בקמץ "אֲנִי וְהוּא הוֹשִׁיעָה נָא" (כמו ריעב"ץ בשם אביו, החכם צבי) ויש אומרים בשווא "אֲנִי וְהוּא" (כגון ר"י צובירי ע"פ רמ"ק ורש"ש).

מענה לשון: נכון, ואכמ"ל אם הניקוד הוא הו או הו, ואם הכתיב הוא הו או הוא...

מערכי לב: באמת חג שמח! **ע"כ אוריאל**

א"ה: הזמן אינו נותן לי להעיר על הדברים.

הנוסח ומקורותיו ממשיכים במקום שהופסק אשתקד.

י יב ואת-רִסן: **לש, מ"ש.** ואת-רִסן: ד

מנחת-שי: **וְאֵת־רִסן:** הו"ו בגעיא. וְאֵת־רִסן].

רִסן: זקף קטן ברי"ש, וכ"כ א"ת. [רִסן].

י יז הערקי: לש. הערקי: ד?, מ"ש

מנחת-שי: **הַעֲרָקִי**: זה"א בקמץ, וא"ת כתב שבמקצת ספרי" בפתח. [הַעֲרָקִי].
מגליון נח סז **הַעֲרָקִי** הע' בפתח בברויאר, בר-אילן, ירושלים תשי"ג ודו"ת. כן הוא בכ"י
לניגוד וששון. וכן בפסוק המקביל בדברי הימים (א א טו) בכתר ארם צובא. בחומשים
הרגילים כולל תנ"ך קורן הניקוד "הטבעי" בקמץ.

הפטר נח טופלה בגליון ראה ובגליון כי-תצא עז; הפטרת שבת ראש חודש טופלה בפרשת
קורח עז.

פֶּן לְחֶכֶם וְיָחֶכֶם-עוֹד

אנא שלחו את הערותיכם!

הכתובת למשלוח: eliyahule@gmail.com

הערות מתקבלות גם באנגלית.

הודעה מאתר "לדעת" כאן תוכלו להוריד גליונות פרשת השבוע מדי שבוע (גם גליונו מופיע

שם): <http://www.ladaat.info/gilyonot.aspx>

מאמרנו מופיע **ונשמר** באוצר החכמה בפורום דקדוק ומסורה

<http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=45&p=272195#p272195&t=10317>

אם אתה מתעניין
בהבטים הלשוניים של התורה
(לשון המקרא, המשנה, התלמוד וכו')
אתה מוזמן להרשם (בחנם)
לקבלת דוא"ל געושיאים לשוניים
בכתובת: franklashon@gmail.com
☺ בוא להחכים את עצמך ואת שאר המכתבים ☺